

SLOVENE

Štev. 263. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.

(vhod čez dvorlože nad tiskarno).

Z urednikom je mogoče govoriti le od

10.—12. ure dopoldne.

Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma

se ne sprejemajo.

Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 17. novembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:

za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrť leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu

prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrť leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 v.

Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.

Vprejema naročnine, inserate in reklamacije. —

Ima se vrti se računajo enostopna pettvera (dolžina

75 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat

9 h, za več kot trikrat 8 h.

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrtia

36 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Upraviškega telefona štev. 188.

Pastirski list avstr. škofov.

Odbor avstrijskih škofov je izdal na avstrijske narode pastirski list, katerega namen je, potolažiti divjo narodno borbo, katere torišče je danes avstrijska država. Ker je ta list velike važnosti za notranje razmere naše države, priobčujemo v naslednjih sestavkih škofovske opomine.

Najprej nam škofje dokazujejo, da je različnost narodov v načrtu božje previdnosti in da je Kristusova vera že pokazala svojo moč, da je premagala nasprotstva in združila narode v bratski edinosti. Na to se obračajo do avstrijskih narodov.

Načela narodnostnega vprašanja.

Krščansko ljudstvo v Avstriji naj se trdno oklepa sv. katoliške cerkve, ki v edinstvi vere in v složni ljubezni svoje ude vabi in vodi k resnični edinosti, bratovstvu in enakosti. Edinstvi vere nasprotuje nesrečno težnjenje onih, ki hočejo avstrijske katoličane odtrgati od Rima, ki je središče krščanske edinosti. Pred temi svarimo svoje vernike vnovič prav posebno. Z veličastvom katoliške vere se ne strinja težnjenje, razdeljati edinozveličavno vero v Kristusa s popularizacijo znanosti, ki zameta Boga. Vseobsegajoča krščanska ljubezen ne pozna načela, po katerem naj bi lastno narodnost negovali na škodo ljubezni in pravičnosti, ki smo jo dolžni svojemu bližnjemu.

Krščansko ljudstvo v Avstriji je edino v izpolnjevanju zapovedi, dane od Njega, ki se je imenoval kralja, seveda kralja nadnaravnega krajevstva: Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega! Avstrijsko katoliško ljudstvo daje Bogu, kar je božjega, oziroma kar pripada Njegovemu namestniku na zemlji, in daje tudi cesarju, kar je cesarjevega. Prvi rimski papež sv. Peter je v svoji prvi okrožnici vernike pri srčno opominjal k strahu božjemu in k spoštovanju, li naj ga imajo do kralja:

Bojte se Boga in spoštujte kralja! (I. Petr. 2, 17) In slavni apostol narodov Pavel je pokorščino do obstoječih oblasti ukazal v klasičnem 13. poglavju vnesenega pisma do Rimljanov, v poglavju, ki je državnim oblastem in po njih tudi mirnemu razvoju človeštva več koristilo kakor vse učene razprave o državi in njenih pravicah od najstarejših do najnovejših pravoslavcev. »Vsa kdo naj se [podvrže zakoniti oblasti, zakaj ni je oblasti razen od Boga; in ta, ki obstoja, je od Boga. Kdor torej nasprotuje oblasti, nasprotuje naredbi božji. Tisti pa, ki nasprotujejo tej, tirajo sami sebe v pogubo... Zato je vaša dolžnost, da ubogate, ne samo zaradi kazni, temveč tudi zaradi vesti«. (Rimlj. 13, 1—7)

Ta opomin drugega prvaka med apostoli izraža božji izvir vladarske oblasti, osvetljuje in pojasnjuje vzvišeni naslov: »cesar po božji milosti«. Tega apostolskega nauka se morajo katoliški kristjani tem bolj in tem zvesteje oklepati, čim bolj si moči teré prizadevajo, da bi zasenčile lesk vladarske krone, ki odsivita v jasnosti božjih besed. Da, to svojo vero v bogopravno avtoriteto, duhovno in svetno, hočemo z besedo in dejanjem udeleževati vedno in povsod; udeleževati jo hočemo s trajno zvestobo do domače presvetle dinastije, katere glava je cesar Franc Jožef I., vez, ki družiti toliko narodov, različnih po jeziku, po običajih in po zgodovini, v neločljivo celoto, jih varuje in brani in jim zagotavlja prost razvoj lastne svojstvenosti. Njegovo Velečastvo s providencialnim izrekom: »Viribus unitis«, je nekoč izrekel pomenljive besede: »Avstrija mora biti vsem narodom zavetnica!« — in izrazil je upanje: »Naj govore narodi te velike države katerikoli jezika, nadejam se, da se bodo vsi brez izjeme priznavali za zveste sinove skupne domovine.«

Zares, po vsi pravici je povdarjal ne-

pozabnega spomina Leon XIII. v svojem nagovoru na avstrijske romarje 16. aprila leta 1888., da morejo Avstrijci v svojih srcih združevati udanost do papeža in do vzvišenega cesarja. To tudi želi cerkev, ki svojim otrokom nalaga pokorščino do vladarjev kot strogo dolžnost; vzgojiti hoče izvrstne katoličane, najboljše državljane in najzvestejše podložnike. Požrtvovalna ljubezen do prelube domovine, neomajna zvestoba in udana pokorščina do očeta domovine, do monarha, ki ima oblast od Boga, naj torej družiti Avstrijce! Razni narodi stopajo kot sodržavljani taiste države, kot člani velike celote, stare, pa nikdar nastarele habsburške monarhije, v ozko medsebojno razmerje in skupno pospešujejo krščansko kulturo in krščanski napredek, skupno utrjujejo in krepe veliko cesarstvo, ki leži v srcu Evrope, delo božje previdnosti. Kralj kraljev, vladar vladarjev je poklical v življenje to mnogonarodno in mnogojesično cesarstvo.

Zato naj ne loči človek, kar je združil Bog. Zlosrečni boj med blagonadarnimi avstrijskimi narodi se bo in se mora poleči. Podajajo naj si le roke vsi plemeniti domoljubi, in kateri Avstrijec bi ne hotel biti to! Zadovoljnost in mir, sreča in blagoslov se bosta naselila po deželah v državi. Stalni, resnični mir pa je sad krščanske pravičnosti in ljubezni. Zato naj ti dve čednosti vodita avstrijske narode, uravnata njih dejanje in nehanje, urejata medsebojno razmerje. Vsakega resničnega domoljuba najsvetejša naloga mora biti, da izkuša blažiti narodnostna nasprotja; po najboljših močeh naj dela na to, da bodo narodi mogli drug poleg drugega in drug z drugim živeti v miru in v prijaznosti. Narodi so pač tu in žive, pravico imajo, da obstojajo; naj se jih torej ne loči, ne razdvaja, ampak zedinijo naj se v ljubljeno Avstrijo kakor v očetovi hiši.

Vzroki preprirov.

Odkod vendar zlosrečni razpor in zlo-

nosni prepri? Dobrodušni meščan in pošten kmetovalec ga vendar ne marata! Vsiljujejo jima ga, brez usmiljenja ju tirajo vanj! Pač res, kakor da bi nevidne sile posegale vmes s pogubljivo močjo! Blagodejni vpliv cerkve, blagostanje v državi, korist dinastije, srečno življenje podanikov, da velikost, moč in ugled države zavisi od tega, v kakšni sporazumnosti žive med seboj razne narodnosti, ali bolje, v kakšnem razmerju so druga do druge rasne stranke, ki jih zastopajo v javnosti. Dobrohotne in popustljive naj bi bile druga do druge; zato bi nikdar ne smelo priti do strastnih javnih nastopov. Nikdar bi si ne smeli zastopniki narodov taiste države sovražno stati nasproti, nikdar bi se ne smeli zaničevati; pomisliti bi morali, da so izvoljenci celih narodov, spoštovati bi se torej morali med seboj. In to tako silno potrebo dobrohotno razmerje bi se med njimi ustanovilo, ko bi bili vsi prešinjeni s krščanskim duhom, ko bi vsi katoliško, avstrijsko in narodno mislili, čutili, govorili in delovali. Ko bi bili vsi takega naziranja, bi bil boj med avstrijskimi velikimi in manjšimi narodi plemenito tekmovanje za visoke in najvišje smote, za svete in najsvetejše dobrine, za palmo krščanske kulture in civilizacije. Zares, ali naj pogubni boj med darovitimi avstrijskimi narodi traja do konca dni? Ali naj blagodejni vpliv krščanstva, ki je skoraj dvatisoč let osrečevalo srednjo Evropo, izgine brez sledu? Ali naj teh narodov nikoli več ne prešinja duh resnične ljubezni do bližnjega, duh pravičnosti, ki bi uredil medsebojna razmerja, ki bi jih navdušil za pospeševanje skupnih ciljev in smotrov? »Različnost narodov glede jezika, šeg in običajev imajo svojo upravičenost v božjem svetovnem načrtu; njih medsebojno tekmovanje naj pospešuje razvoj in napredek človeštva; zato smejo te narodnosti po vsi pravici sahtevati varstva in obrambe. A zahtevati smejo tega le tedaj, če imajo pred očmi enotnost države in življenske pogoje skupne domovine. Od mirne sporazumnosti avstrij-

LISTEK.

Mark in Klodija.

(D dalje.)

Novo trpljenje se je pričelo za Marka Stampa. Od onga večera, ko je sledila Klodija po slajni vatbi v stanovanje svojemu možu, ni bilo življenje tega reveža nič drugega kakor dolgo, molče prenašano mučeništvo.

Ljubil je Klodijo; ljubil jo tako zelo, kakor znajo ljubiti le ona srca, ki se niso še nikoli izgubila v banalnih intrigah. Svojo celo nedotaknjeno, močno in nežno dušo ji je daroval brez pomisleka. Toda niti enkrat — in preteklo je od tega skoro eno leto — ji ni izdal svojeljubezni. Ker so blagoslovili njuno zvezopoganski duhovniki, jo je imel za neveljavno, in smatral bi za oskrnjenje svetišča, ako bi kalil nedolžnost mlade deklice. In zato je je lahko premagal, da je ohranil zase ta udež moralne energije, to svojo skrivnost.

Klodija je bila v prvem navalu upirajočih se čustev zelo krivična in osorna. Za

vse njegovo premagovanje se je kazala trpko in žaljivo. Pogosto je tudi molčala v dolgih presledkih, kar je bilo še težje prenašati. Polagoma pa se je vendar jela kazati vest odkritega značaja. Saj je morala pripoznati, da ni on nič bolj odgovoren za njuno združenje, nego ona. Morala je na tihem pripoznati njegovo plemenitost in čestokrat bi bila celo rada vedela, če je tudi on preklinjal dan, ki ju je združil. Mir, ki ga ni nikoli zapustil, jo je jezil, in v takih trenutkih je bila najgrozovitejša.

Premočenje Markovo ni bilo v nikakem razmerju s premočenjem bogatega Pompeja, četudi ni hotel Mark ničesar sprejeti. Saj so po krščanski veri vsi ljudje enako vredni. Tako je bil dal Mark tudi svojim sužnjem prostost, in ti so mu služili odslej prostovoljno in iz ljubezni.

Sploh je vladala v njegovi hiši prava krščanska ljubezen, tu ni prestopil noben ubožec, noben bolnik gostoljubnega praga Markovega, ne da bi prejel iskane tolažbe in potrebnega krepčila.

Vse to je kmalu spoznalo Klodijino bistro oko in na skrivnem je primerno ob-

čudovala svojega moža in spoznala je, da je ravno v tej preprostosti in neprimerljivi dobrotljivosti neka vzvišena plemenitost.

Koliko pa bi bilo šele občudovanje mlade Rimljanke, ako bi mogla pojmiti skrivnost te velike duše, njegov veliki heroizem, ki ga je kazal dan za dnem pohabljeni pritlikavec, da bi ostal miren in ravnodušen v navzočnosti mlade deklice, ki jo je ljubil s tako neodoljivo gorečnostjo.

Junjsko solnce je razlilo svoje žgoče žarke čez Rim. Dan je bil nenavadno vroč in utrudljiv; šele proti večeru je nastopilo osvežujoče vreme. Mark je globoko vdihaval vlažni zrak in njegovo oko je spremljalo mlečno bele oblačke na horizontu. Hipoma se stresne. Klodija je stopila tiho k oknu in njeno oko je pošivalo na njem. Bol, ki so jo izražale njegove blede, energično modre poteze, ji je odkrila vse. Kakor vizija se ji je zdelo njegovo dosedanje življenje in hipoma je zautila, kako krivična in kruta je bila doslej napram njemu. Iz globokega sočutja sklence roke in zakliče valed nepremagljivega notranjega impulza njegovo ime:

»Mark«. Potem pa je zardela in se čudila sama sebi.

Ko je slišal Mark prvič svoje ime iz njenih ust, se je stresnil. Prestrašen je pogledal nanjo. Toda ona je prišla iznova: »Poglej, kako svetlo je danes nebo! Ali čutiš, kako toplo in dobrihajoče veje zrak? Ali bi me hotel spremljati v Brundizij? Pojdemo pošasi, in tvoj glas bo zopet oživil stih pesnikove, ki počiva v onem samotnem kotu — — —«.

Izprva je stal Mark kakor otrpjen. Opažoval je Klodijo: neka nadzemska radost mu je hotela raznesti srce.

»Ali bi hotel!«

A hipoma je izginil izraz veselja z njegovega obraza, da naredi prostor bolestni resignaciji. Njegova pohabljenost postava in vtis, ki ga je napravljala na mimoidoče, vse to mu je prišlo na misel. Ne, Klodija ne sme biti priča njegove sramote! Hitro je popravil in dostavil: »Gotovo bi bilo to zame neizmerno veselje! Toda spodobnejše je pač, ako gre Klodija v palačo Pompejevo. Potem bo njen oče tako srečen, da jo bo lahko spremljal.«

skih narodov, od zaupljivega razmerja med njimi zavisi moč in svetovni pomen Avstrije." (Pastirski list avstrijskih škofov z dne 15. svečana 1891.)

(Koniec prih.)

Rusko-japonska vojska.

V Mandžuriji.

Položaj je neizpremenjen. Zadnje dni je vse pričakovalo boja. Topovi so delovali živahnije kot sicer, toda pozicije obeh strank so tako močno utrjene, da vkljub veliki bližini ni misliti na napad. Napad bi se po srečilu morda le s presenečenjem. Ruska armada ima mnogo tudi težkih topov. Močne zapreke se raztezajo povsod pred fronto. Posadke so tudi v prednjih jarkih skoro popolnoma zavarovane pred japonskim ognjem. Poset Mukdena je za rusko armado velike važnosti ter tudi posest Tjenlina, ki je zvezan po reki Ljaohs s postajo Sinimutin, ni brez vrednosti. Duh armade je ostal odločen in voljan. Splošno se sodi, da bo ruska vlada nadaljevala boj do končne zmage. Dohod priljubljenega »otca Lineviča« je deloval oživljaljoče na celo armado. Ruska vojska se vedno jači. Verjetno je, da bodo mogli Japonci začeti ofenzivo, ki bi mogla prinesiti kaj uspeha, šele čez več tednov po padcu (!) Port Arturja; na drugi strani se bo pa ruska armada pripravila na odločilen udarec v Mandžuriji in Koreji šele potem, ko bo imela velikansko premoč. Sedva so spopadi vedno mogoči, a vojaške odločitve ne bodo pred pomladjo.

Reuterjev urad poroča 14. t. m., da je napadel oddelek ruske konjenice Japonca blizu L'kiatuna; japonska konjenica je odbila napad.

Mukdenaka poročila pravijo, da traja že od 13. t. m. na celi fronti silna kanonada, ki ima namen motiti utrjevanje sovražnih pozicij. Dopisnik »Novega Vremena« izraža mnenje, da lahko pride v kratkem do hudih spopadov, dočim Angleži mislijo, da se vojska v Mandžuriji letos sploh ne bo nadaljevala in da se večji boji prično zopet šele prihodnje leto.

Reuterjev urad poroča iz Mukdena od dne 13. t. m.: Rusi so obstreljevali danes od jutra do večera Japonce ob postaji Saho iz obležnih topov s namenom, da motijo Japonce, ki že štiri tedne delajo, da napravijo iz postaje nepremagljivo trdnjavo.

Obe armadi sta se tako zakopali, da poljski topovi nimajo nobenega uspeha več.

Boj za Port Artur.

O Port Arturju ni zanesljivih poročil. V Čifu pripovedujejo kitajski begunci, da je bila trdnjava koncem preteklega tedna močno obstreljevana. Mestni del zahodno od luke in pa utrdba Ljaotešan sta imela prestat močan bombardement. Kitajci pripovedujejo, da so jih japonske oblasti v Daljnem dali preteptali, ker niso hoteli dati pojasnil o položaju v Port Arturju. Trdijo tudi, da divja v Port Arturju vročinska bolezen. Rusi tožijo Japonce, da so metali strup v vodo. Dalje pripovedujejo Kitajci, da so videli, kako so bili tepeni ruski vojaki, ker so se branili, brez zadostne hrane vrniti se v jarke. Tudi je bilo več vojakov usmrčenih vsled upornosti. Ta dogodek pa ruske oblasti skrivajo.

»Daily Telegraph« poroča iz Čifua: Potnik, ki je došel sem 15. novembra iz Port Arturja, izjavlja, da so Japonci poizkušali dne 3. 4. in 5. novembra vzeti severne utrdbе. Napada se je udeleževalo 15.000 mož. Ruske brambove so podpirale ladje iz

luke, a Japonci so bili vrženi nazaj z izgubo 12.000 mož. Dalje trdi, da so ruske ladje v luki v dobrem stanju. V mestu ni svežega živila, a drugih jestvin je dovolj. Kakor pa pripovedujejo vohuni in drugi ubegli Rusi, so porcije precej zmanjšane; pri tem posebno trpe ranjenci.

Neko londonsko poročilo pravi: Dne 14. t. m. so Japonci ponovili napad na utrdbi Calutan in Kejtsan. Zasedli so dva od delka podzemeljskih galerij, torej večji del severnega grida. Vjeti Rusi pripovedujejo, da so porcije v Port Arturju zopet zmanjšane. Tudi konjskega mesa že primanjkuje.

Aleksejev

je podal v ponedeljek carju dolgo poročilo o položaju na bojišču. Aleksejev odpotuje te dni na Krim na daljši oddih. Potem se vrne na svoje mesto kot namestnik daljnega vzhoda.

Is Vladivostoka.

»Daily Telegraph« poroča iz Seula, da se je ruska posadka v Vladivostoku precej zmanjšala. Ruske oblasti v distriktu južno Nikolškoja negovarjajo domačine, naj prostovoljno stopijo v armado.

Korejski voj.

Japonska namerava, kakor poroča »Köln. Zeitung« iz Sčula, v Koreji zbrati en voj, ki naj bi potisnil Ruse iz severovzhodne korejske provincije čez reko Tumen ter prodiral proti Vladivostoku. Čete naj bi bile močne 3 divizije. Zaupnik »Köln. Zig.« trdi, da je Japonska dosegla vrhunec svojih zmoglosti. Sedaj pripravlja že najstarejše letnike. Japonske vojaške oblasti zidajo železnico iz Sčula v Gensan, ne da bi bili prašali za dovoljenje korejske vlade.

Nova japonska mobilizacija.

Vesti iz Tokia potrjujejo, da bo mobilizacija, ki se vrši sedaj na Japonskem, postavila v boj v kratkem milijon mož (?).

Baltiško brodogrje.

Iz Sueca poročajo 16. nov.: Guverner je poklical k sebi zunanje konzule ter jih prosil, naj naznanijo ladjinim agentom, da se morajo pred vožnjo baltiškega brodogrja skozi Sueški kanal, ustaviti vse proti severu potujoče ladje. Med vožnjo skozi kanal, se ne sme ničesar vreči v kanal ter mora izostati vsaka demonstracija.

Izpremembe v poveljništvu.

Poveljnik prvega turkestankega voja, general Cepriki, je bil imenovan za poveljnika 10. voja na mesto generala Slučevskega, ki je bil prideljen Kuropatkinu. Generalni major Aleksejev je imenovan za glavnega preskrbovalca prenočišč mandžurijske armade.

Ravnanje s padlimi.

Iz Mukdena poročajo dne 14. t. m.: Na bojišču izdajani ruski častniki je hvalil ravnanje Japoncev s padlimi Rusi. Kuropatkin je valed tega naročil ruskim poveljnikom, naj se s japonskimi mrtvici ravna ravno tako, to se pravi, naj se zbira njih imetek in spomini, da se potem izroče Japoncem.

Tajne japonske priprave.

Londón, 15. nov. Reuterjev biro je prejel včeraj iz Tokia poročilo, da je cesar predsedoval shodu vojaških in pomorskih svetovalcev. O predmetu posvetovanja vlada tajnost. Sodi se, da se je posvetovanje vršilo o tem, kako bi Japonska vsprejela baltiško eskadro, ko ista dospe v Vseučno Azijo.

Ruski rušilec torpedovk v Čifu.

Ruski rušilec torpedovk »Rastoropnik« se je usidral na istem mestu, ko svoj čas »Rešiteljnik«. Poveljnik kitajske križarice

»Hajun« je prišel na krov ruske ladje ter se razgovarjal s kapitanom. Ladja je prinesla seboj več številk lista »Novi Kraj«, ki piše, da je »Retvizan« zalotil nekega japonskega rušilca torpedovk, ko je ravno polagal mine, ter ga potopil. Baje je prinesla ladja tudi Steseljovo brzojavko na peterburško vlado, v kateri vprašuje, ali naj se še vzdrži ter čaka pomoči, ali naj patakoj preda trdnjavo pod ugodnimi pogoji.

Poveljnik »Rastoropnega« je brzojavno vprašal v Peterburg, naj li ladjo razoroži. Odgovor se je glasil, naj je razoroži, kar je naznanil poveljnik princu Činu.

Najnovejša vest iz Čifua se glasi: Rusi so sem došlega ruskega rušilca torpedov razstrelili v zrak.

Rusi se zbirajo na turkestanaki meji?

»Standard« poroča, da oni ruski častniki, ki so bili mobilizovani v Moskvi, niso namenjeni za Mandžurijo, ampak za transkaspisko ozemlje in Turkestan. Tudi se govori po Moskvi, da se v onih krajih koncentrirajo čete.

Spopad med Afganci in Rusi.

»Pall Mall Gazette« poroča iz Nochana: Dne 14. t. m. je prišlo med Afganci in Rusi v Kusku do spopadov. Afganci so razstrelili skladišče za smodnik. Mrtvih je več vojakov.

Pred otvoritvijo državnega zbora.

Včeraj smo poročali o izjavi nemškega izvrševalnega odbora, ki je imel včeraj dveurno sejo. Med drugim nemški voditelji tudi ropotajo proti vladi, češ, da niso nič več voljni »prenašati enostranskega postopanja vlade na korist Slovanov« (!) Nemški izvrševalni odbor zahteva, da se stranke združijo na gotovem načrtu parlamentarnega dela, ne dovoli pa, da bi se le posamezne točke izpuščale iz češke obstrukcije, kakor to menda nameravajo Mladodohi. Nekateri so bili mnenja, da se bo Nemcem v sedanjih kritičnih situacijah težko združiti na skupno delo — a pokazalo se je ravno nasprotno. Nemci so pooblastili svoj odbor četvorice, naj stopi v razgovor z vlado in s strankami. Tako se nameravajo dobro »orijentirati«. Nemci pravijo, da hočejo najprej poizvedeti, kako stališče zavzemajo Čehi in drugi Slovani, predno stopijo v boj proti vladi.

Po tej seji je o teh sklepih poročal dr. Derschatta vodstvu nemških ljudske stranke, ki je v daljši debati obravnavalo odlok glede hrvaških vseučiliških izpitov, slovenske vspeorednice v Sleziji, inmoške dogodke in imenovanje češkega ministra Silenilo se je, da v današnji seji državnega zbora vložijo dr. Erler nujni predlog glede zadeve laškega vseučilišča in dogodkov v Inomostu, podpredsednik Kaiser pa nujni predlog glede šlezjskih vzporednic. V debati se je naglašalo najprej vlado opasovati, počakati današnje izjave ministrskega predsednika, predno se stranka odloči o nadaljnjih korakih.

Italijanski klub je sklenil glasovati za nujno obravnavo vladne vseučiliške predloge in staviti izpreminjevalen predlog, da sedež laškega vseučilišča ne bo v Rovereto, ampak Trst. Laški državni poslanec Malfatti je dejal, da se bodo laški poslanci debate o Körberjevi izjavi udeležili na ta način, da bo za vsako deželo, ki pri tem pride v poštev, govoril en laški poslanec.

Mladodohški klub je včeraj popoldne imel sejo, v kateri so razni govorniki povdarjali, da od odgodenja zasedanja državnega zbora se ni izvršilo nič stvarnih izprememb in si radi tega klub glede taktike mora obravnavati popolnoma proste roke. Klub je sklenil svoje nujne predloge na korist debati o izjavi ministrskega predsednika umakniti, nikakor pa noče nujnih predlogov splošno umakniti, kakor se to zahteva od nemške strani. Radikalno krilo klubovo je zahtevalo odločno obstrukcijsko taktiko, dokler vlada ne izpolni znanih čeških zahtev: češki notranji uradni jezik in ustanovitve češkega vseučilišča na Moravskem. Večina govornikov se je postavila na stališče, naj se počaka, kako se stvari razvijo. Klub je pooblastil svojo parlamentarno komisijo, naj stopi v dogovor z vsemi češkimi frakcijami v zadevi skupnega postopanja.

V današnji seji državnega zbora bo vprašal nemški poslanec Sylvester naučnega ministra, ako ne namerava tudi avstrijskim nemškim dijakom dati pri obisku vseučilišča v Nemčiji iste udobnosti glede izkušnje, kakor jih je dal hrvaškim dijakom s zagrebškega vseučilišča. Poslanec Sylvester menda ne ve, da je zagrebško vseučilišče še pod vladno našega cesarja, vseučilišča v Nemčiji pa ne!

Danes bo vlada predložila tudi načrt za kona o železnih nižjega reda.

Zasedanje deželnih zborov.

V včerajnji seji nižjeavstrijskega deželnega zbora je poslanec Maier interpeliral, kako misli zbornica nastopiti proti vseučiliškim profesorjem, ki so nastopili proti po zbornici sklenjenem školskem zakonu. Poslanec Gessman pravi, da je odpor proti novemu zakonu brezuspešen, ker je bil sklenjen po načelih državnega ljudsko-školskega zakona. Da zakon ni prijeten političnim nasprotnikom, je umevno. A dotična izjava vseučiliških profesorjev je imela zgolj zaseben, ne uraden značaj. Zbornica je končno odobrila predlog poslanca Pattajja, naj vlada nastopi proti železninarskemu kartelu, ker ta neprimerno draži železo, tako da zniža carino na uvos železa. Nato se seja zaključila.

Zopet izgredil med Nemci in Lahi.

Iz Inomosta poročajo, da so se v Schlaudersu sprli v neki gostilni Lahi in Nemci. Ko sta došla dva orožnika, so ju Lahi napadli. En orožnik je bil zaboden v prs.

V Tridentu so bile velike demonstracije proti nemškim gostilničarjem in prodajalnicam.

Obstrukcija v ogrskem državnem zboru.

Včeraj je v ogrskem državnem zboru opozicija nadaljevala tehnično obstrukcijo proti Tiszovemu predlogu za provizorično izpremembo poslovnika. Opozicijski poslanci so ostro napadali Tiszo. Nakrat zakliče poslanec Polony: »Primité ga!« Liberalni poslanci so hiteli k ministerskemu predsedniku, ker so mislili, da je to znamenje za esebni napad. Predsednik je pokaral Polonya, ki je tako lepo potegnil liberalce, kajti opozicija ni nameravala napad na Tiszo. Tisza je dejal: »Kdor noče, da bi bila usoda Ogrske taka, kakršna je bila Poljske, mora višje ceniti bistvo ustave kakor zunanjo obliko.« Po seji so se na kuloarjih pričakali liberalni in opozicijski poslanci. Poslanec Kubinyi je rekel, da bo vsakega poslanca umoril, ki bo dejanski napadel grofa Tiszo. Poslanci grof Apponyi, baron Banffy in Franc Kossutt so izjavili, da se novemu poslovnemu redu ne bodo pokorili, če se tudi Tiszi posreči ga spraviti skozi. Postave, ki bodo sprejete na podlagi novega poslovnika, ne bodo zakonite.

Protiaustrijske demonstracije v Italiji

se nadaljujejo. V Milanu je bil iredentovski shod, katerega se je udeležilo okoli 3000 oseb. Po shodu je bila velika demonstracija pred laškim konzulatom. Nekega socialističkega govornika so zborovali pobili na tla. Po shodu so šli demonstrantje pred avstrijski konzulat, a ulice do tje je zaprlo vojaštvo. Tudi v drugih italijanskih mestih so bile velike demonstracije. — V Rimu bo jutri velik shod, na katerem boleta govorila poslanca Barzilai in Vecchini.

Srbska skupščina

je bila včeraj otvorjena s prestudnim govorom, ki pravi: »Z dokazi ljubezni in udanosti je srbsko ljudstvo pri krajevem kronanju in maziljenju pokazalo svoje spoštovanje do kralja. Onoštaji kraljevine so z vsemi državami, zlasti s sosedno monarhijo, prijateljski. Orepile so se vez z Rusijo. Neomajano je priateljska in rodinska zveza s Crnogorjo. Med Srbijo in Bolgarijo je tesno prijateljstvo. Bistveno neizpremenjen je položaj Srbov v Stari Srbiji in Makedoniji. V Turčiji nadaljujejo reforme. Dasi žetev ni bila ugodna, so državni dohodki večji, kakor so bili preteklo leto. Skupščina bo morala rešiti važne narodnogospodarske in vojaške predloge. Pečati se ji bo tudi izpremembo okrožij upravnih oblasti.

V Belgrad so došli vsi srbski konzuli iz Makedonije. Pred tem posvetovanjem je bilo v Sofiji posvetovanje bolgarskih konsularnih in trgoveških agentov makedonskih, na katerem so sklenili, da preneha bratomorni boj med Bolgari in Srbi v Makedoniji.

Odstop francoskega vojnege ministra.

Odstop Andréjev je povzročil opozicija. Naznanila je namreč Combu, da bo obstruirala vojni proračun, če André tkoj ne odstopi. Combes je v ministrskem svetu pozval nato Andréja, naj odstopi. André je izjavil, da odstopi, če bo za vojnege ministra imenovan Berteaux. V ministrskem svetu je Combes predlagal, naj se imenjuje za vojnege ministra poslanec Berteaux, ki je odobril Combov predlog. Novi francoski vojni minister pripada, dasi je večkratni milijonar, radikalnim socialistom. Splošno mnenje je, da bo nadaljeval Andréjevo delo. Najbrže bo še bolj podlo postopal kakor je postopal André. Vohunu Andréju bo sledil še hujši framacos.

Francija in Japonka.

Kakor poročajo listi, vlada sedaj med Francijo in Japonko neka napetost. Japonski odposlanec dr. Motono je prišel baje v Parizu v zunanji urad ter je imel z ministrom za zunanje stvari živahen razgovor

Toda Klodija je dvignila svojo ponosno glavo, kakor bi bila čitala misli ubogega zavrženca.

»Zakaj pa, Mark? Mar misliš, da sem tako malenkostna? In ker me je danes zvečer sililo moje srce, da govorim, dovoli, da ti povem vse: Ti si pravičen, Mark, tvoja dobrotljivost je brezmejna. Klodija je bila pogosto krivična in kruta napram tebi — — — Danes to odkritosrčno obžaluje in te prosi odpuščanja — — —«.

Ubogi Mark! Srkal je besede iz njenih ust. Kaj!? Ali je bila to res ona, ki je govorila tako privlačno, tako ljubko? O, da bi smel, ne da bi se smešil, pokleknil pred oboževanega otroka ter mu priznati svojo neskončno ljubezen! Toda v trenutku se mu je posvetilo in spoznal je nevarnost, v katero bi pahnil samega sebe. Ali ne bi bilo potem vse njegovo doseganje samozatajevanje popolnoma zastonj? In hitro se je zavedel in govoril resno in nežno, kakor starejši brat:

»Ce bi mi bila Klodija sploh kedaj povzročila kako bolečino, s tem svetim trenutkom bi bil bogato odškodovan. Ubogi

otrok, tvoje obnašanje bi bilo popolnoma naravno. Kako bi bila mogla videti brez strahu svojo mladost in lepoto združeno z mojo pokveko! Toda bodi potolažena, uboga, mala žitev, smatram te za posvečeno last, ki mi jo je dal v varstvo Bog, ki je Bog vseh bogov! In zdi se mi, da te bom nekega dne izročil onemu, čigar last postaneš, ker si ga je izvolilo tvoje srce. Z njim boš delila vero in upanje, ker edino to posvečuje zakon. Toda pustimo to še negotovo prihodnost! Dovolj mi, da ti povem, kak balzam so bile tvoje nežne besede za mojo žalost! Rotim te, ne zapiraj še nadalje svojega srca napram meni, srca, kojega bogastvo sem začel ravno sedaj slutiti. Odpri ga na stečaj prijateljstvu! Tako ti bo življenje v tej hiši manj mučno. Tvoje preživimo večer na terasi, kakor želi tvoje srce!«

In Klodija je sledila Marku in premišljevala, kako neskončno prijetno je, biti dober, in kako neumno je, zapreti svoje srce sreči, ki se tako lahko najde. Tudi na ono prihodnost je mislila, o kateri ji je govoril Mark, in razburila se je.

(Dalje prih.)

Japonski odposlanec je baje izrazil svoje obžalovanje, da ni Francija glede balistične eskadre varovala točne nevtralnosti. Ko je Delcassé prošil za podrobnejša pojasnila, je dr. Motono to odklonil ter zapustil suzanji urad.

Štajerske novice.

Š Novacerkev. Potovalni učitelj gosp. Goridan je priložnostno priporočal, naj bi sadjerejci za poizkušnjo kupili po nekoliko drevesec iz deželne drevesnice za vzorec, da se sčasoma lepo blago takorekoč samo razmnoži po deželi. In minoli ponedeljek se je na tisoče drevesec raznosilo in razvozilo iz ovokrajne drevesnice po okraju celjskem in konjskem. Te dni pa gospod hodi po občinah, da osebno razkazuje, kako da se drevo mora saditi pravilno.

Š Sv. Janž pri Ptuj. Ovokrajni župnik, čast. g. Fanko Simončič, je letos dne 22. julija dopolnil petinšestdeset let duhovništva, minoli torek pa je preteklo trideset let, odkar se je bivši župnik „pri Sv. Osvaidu“ ob koroški železnici bil preselil za župnika k Sv. Janžu pri Ptuj.

Š Dekliška šola pri sv. Petru niko Maribora. Od Sv. Petra se nam piše: Blagosloviti in otvorili smo z majhno pa lepo slovesnostjo dne 3. nov. novo tritarsedno deško šolo. Blagoslovil jo je pred g. stolni župnik in kanonik mariborski, Franc Mošak, ki je s prav prisrčnim nagovorom sklenil lepe in pomenljive obrede. Sledilo je še več nagovorov. S cesarsko pamišo se je sklenila slovesnost. Prostora, v katerih se bili do sedaj ti rasredi, dobi trirazredna dekliška šola, za katero so se prostori nekoliko predrugačili, ker so bili res za učilnice premajhni. To šolo vodijo že 35 let uč. šolske sestre, ki imajo tudi majhen zavod (penzionat) za kakih 30 deklic, ki obiskujejo dekliško šolo, pa se še posebej poučujejo v raznih predmetih in si oer tako, da lahko potem delajo izkušnje za I. tečaj učiteljskega ter si prihranijo s tem pripravnico. Lani so bile tri take učenke in so sprejete vae v prvi letnik. Učijo se deklice tudi godbe na goslih, klavirju in citrah, potem tudi navadnih pa tudi prav lepih in finih ročnih del. Ker se je ta zavod letos povečal, je še nekaj prostorov praznih. Priporočamo ga posebno onim starišem, ki bi radi bolj po ceni spravili svoje hčerke v kak zavod. Sprejemajo tudi majhne deklice. Treba se je obrniti na predstojništvo št. šolskih sester pri sv. Petru, pošta Maribor, Štajersko.

Š „Katol. politično društvo za le nariški sodni okraj“ ima v nedeljo, dne 20. novembra, ob 3. uri popoldne v gostilni Poličevi pri Sv. Lenartu v Slov. gor. svoj redni letni občni zbor z običajnim sporedom in sporočilom poslanca Rožkarja, ki bo z ozirom na znane dogodke v deželni zboru v Gradcu gotovo velezanimivo. Nastopijo še drugi govorniki. Želeti je najobilnejše udeležba, da bo celi okraj zastopan na tem zboru.

Š »Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu« bo imelo v torek, 22. novembra, ob 8. uri zvečer svoj redni občni zbor v gostilnici „Zur Stadt Neu Graz“ (Hamerlinggasse) po tem sporedu: 1. Poročilo o društvenem delovanju v minolem šolskem letu. 2. Eventualni predlogi. Vsi prijatelji društva bodo dobro došli!

Š Vabilo na pevski večer, ki ga priredi »Zasebna cerkveno-glasbena šola v Celju« dne 22. novembra t. l. na praznik sv. Cecilije, ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih »okalne klet«. Spored: 1. Glasovir. 2. Anton Foerster: »Pjevaj mo le, moški zbor. 3. Ruska narodna: »Krasni Sarafan«, mešan zbor. 4. Davorin Jenko: »Sto čutiš, Srbine tu žni?«, moški zbor. 5. P. H. Sattner: a) »Peva Svicar po planinah«, b) »Tudi Oger pesni poje«, c) »Cuj lombardsko petje glasno«, mešan zbor. 6. Glasovir. 7. Anton Foerster: »Sam o le, moški zbor. 8. P. Angelik Hebar: »Mlatišče«, mešan zbor. 9. Kamilo Mašek: »Pri zibelci«, moški zbor. 10. Anton Nedved: »Naša zvezda«, mešan zbor. 11. Ant. Hajdrih: »Sirota«, moški zbor z altovim samosplovom. — Opomba: Vstopnina ni določena nikaka, vendar se prostovoljno doneski hvaležno sprejemajo v pokritje stroškov večera.

Š Radi uboja je bil pred mariborskimi porotniki obsojen 31letni tesar Franc Pivec iz Leitersberga na šest let težke ječe. Umoril je na cesti pri Mariboru godca Felserja.

Š Napad na konjski „Narodni dom“ dne 14. septembra t. l. je spravil 10 konjskih nemurjev pred celjske sodišče. Obsojeni so bili »pristni Germani«: Ludovik Skale, ključavničarski pomočnik, v šestmesečno ječo; Franc Rudolf, sodarski pomočnik, v desetmesečno ječo; Karol Rudolf, lončarski pomočnik, v tridnevni zapor.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. novembra.

O sodnijskih imenovanjih pravi »St. Ist. Presse«, da se mnogih mest ne razpiše, a se nemške sodijske adjunkte pod roko obvesti, naj prosijo za to ali ono mesto. Tako je slovenskim sodnijskim adjunktom nemogoče dobiti ugodnejša mesta v mestih »St. Ist. Presse« svoje trditve dokazuje s dejstvi. Tako obvestilo je dal celo ministrski svetnik dr. Roesch z Dunaja nekemu nemškemu sod. adjunkt!

Državni proračun za l. 1905. V današnji seji državnega zbora je vlad. predložila proračun za leto 1905. St. uoni izdatki znašajo 1.776.326.654 K. (Leta 1904 je potrebaščina znašala 1.739.768.243 K) Pokritje znaša 1.777.901.387 K. (Leta 1904 je pokritje znašalo 1.741.718.552 K). — Med potrebaščinami za K r a n j s k o je med drugim: za parni cestni valjar in za potrebne stroške 28.000 K, za most preko Save pri Kranju 20.000 K, za železni most pri Cerinčah 150.000 K, za popravo ceste med Jugovjem in Metliko 40.000 K, za cesto skozi Sorško dolino do gorške meje 46.500 kron, za tlakovanje Dunajske ceste v Ljubljani 20.000 K, za regulacijo Save 85.000 K, za regulacijo kamniške Bistrice med Daplico in izlivom v Savo 30.000 K, dopolnilna dela pri novem uradnem posloppu v Novem mestu 3700 K, za nadaljevanje ceste od Krnice do Pokluke (4. obrok) 20.000 K, za žago v Kostanjevici 12.000 K, za turist. hčo ob Boh. jezeru 60.000 K, za II. državno gimnazijo v Ljubljani 1400 K, za geometrijsko osobje pri agrarnih operacijah 50.000 K; za sodno poslopje v Ljubljani (9. obrok) 126.000 K, za notranjo opravo (3. obrok) 15.000 K, za zgradbo uradnega poslopja v Litiji (2. obrok) 67.869 K, za notranjo upravo istega 8.000 K, za inšpekcijs. stanovanje v Begunjah 16.000 K, za vrhniško železnico (garancijska posojila 33.800 K in nedostatek dohodkov 19.800 K. — Za Štajersko: za železni most preko Drave pri Mariboru 80.000 K, za novi most preko Pesnicev mariborskem okraju 15.000 K, za degraditev ceste proti Lučam 10.000 K, za most čez Savo in Krko pri Brežicah 20.000 K, za popravo po povodnji l. 1903 pevročene velike škode od Maribora in do Središča nadaljni obrok 61.500 K, Za poslopje učiteljske v Mariboru (prvi rok) 4500 kron, za gradbo poslopja okrožnega sodišča v Mariboru 94.000 kron, za notranjo upravo tega poslopja 25.000 kron, za zidavo uradnega poslopja v Slov. Bistrici 25.000 K. Za Primorsko: Za gradnjo uradnega poslopja v Boveu 10.000 kron, za cesto od Lokavca do Ajdovščine 4000 kron, za namestniško palačo v Trstu 257.000 kron. — Ostale podatke iz proračuna še priobčimo.

Proti namestniku Handlu. V Splitu bodo otvorili te dni kmetijsko šolo. Otvoritve se je hotel udeležiti tudi oes. namestnik Handel. Dež. glavar dr. Irčevč mu je pisal, naj tega nikar ne stori, ker ne more jamčiti za varnost njegovega življenja.

Ponesrečeni železniški čuvaj Pri Mednu poleg Medvoda je šel po železniški progi pomožni železniški čuvaj Jakob Kramar. Z njim je privozil vlak, ki ga je prijel za plašč in vrgel na tla. Kramarjeva roka je prišla pod kolo, ki mu je odtrgalo tri prste.

Pri sekanju dreves je ubil 50 let starega posestnika Janeza Kuastelja iz Rad. č pri Kranjski Gori.

Za ribniško dekanijo je mesečni shod »Sodalitatis Ss. C. J.« v sredo dne 23. novembra točno ob 10. uri popoldne v Dobrépoljah.

Dr. Graxialdo Luzatto, bivši gorški deželni poslanec, ki je poveril 350.000 kron in pobegnil, je sedaj v Atenah, kjer si svoj kruh služi z igranjem na klavir v nekem variete gledališču. Poneverjeni danar je ves zapravil v igri.

Pokopali so v Kamnjem potoku pri Trebnjem 16. t. m. posestnika g. Janeza Klemenčiča.

Ubila se je v Kostanjevici na Krasi dne 15. t. mes. 75 let stara Katarina Nova k. Padla je namreč s hodnika pred hišo tako nesrečno na tla, da je bila takoj mrtva. Sla je na drugi svet hitro za svojim možem, ki je umrl pred tremi tedni. N. p. v. m. l.

Shod sodalitatis ss. C. J. za trebanjsko dekanijo bo pri Sv. Križu poleg Litije dne 21. novembra.

Strelna vaje tuk. vojaštva na strelišču pri Bazuljaku, občina Begunje pri Cirknici vršile se bodo dne 23. in 25. novembra.

— Okrog 550 mož domačega polka št. 17 s 14 častniki prenočuje 21. t. m. v Borovnici, 22. nov. v Begunjah ter ima vsak dan večjo vajo; 23. novembra popoldne strelja na velike razdalje in se popoldne vrne v Borovnico, kjer zopet prenoči. — Dne 25. novembra ima strelne vaje domobranski peš polk št. 27. — Nadomestni rezervisti odpušteni bodo po končani izužbi dne 26. ozir. 27. novembra.

Dva otroka utopila je dekla Marija Pavunjek, doma iz Obrajne, okraj Radgona. Tako je umorila svojega nezakonskega otroka leta 1903. in drugega otroka letos. Ko so jo radi zadnjega zločina prijeli, je priznala oba zločina.

Nesreča v tovarni. V tovarni za slamnike v Domžalah je neka raztopljena vroča snov briznila v obraz delavcu Petru Jerasu, ki na eno oko ne bo več videl, eno je pa nevarno poškodovano.

Umrli je v Celovcu šolski ravnatelj gospod Mat Artnak v 67. letu svoje dobe.

Kuhačev jubilej V Zagrebu bodo dne 15. decembra slovesno praznovali 70-letnico hrvaškega skladatelja Franja Kuhača.

Katari v vratu pri kadilcih, v grlu, krhju in bronhijah so ena glavnih indikacij Rogaškega Styria vreloca. Vaakdanje, večkratno grgljanje s to mineralno vodo (mlačno) in poraba kot pijača, pomešana s toplim mlekom, pokaže gotov, večkrat momentalen učinek.

Imenovanja v sodnijski stroki. C. kr. nadsodišče v Trstu je imenovalo kanclijekimi oficijali: nadpaznika letišnice Fr. Josipa Moserja ter kanceliste Iv. Rendelja v Trstu, Friderika Schofka v Buzetu in Gvida Carnicha v Vodnjanu.

Ljubljanske novice.

Iz seje trgovske in obrtne zbornice. Priziv podjetnika Ceeconija se je odobril, ker je dokazal, da je laški državljani, po zakonu pa inozemci niso vezani plačevati zborničnih doklad. Dodatni predlog g. Fürsagerja, ki meri na to, da se trg. in obrt. zbornica sporazumno z drugimi trg. in obrt. zbornicami obrne do vlade, da ta predloži drž. zboru zakon, kateri naj določa, da morajo inozemci ravno tako plačevati zbornične doklade kakor vsak avstrijski obrtnik ali trgovec, se je odobrila. Za senzorje v ljubljanski zavod avstrijsko ogerske banke je zbornica nasvekovala: gg. Kolmana, Janescha, Lukmanna, Petričiča in Souvana. Nato je bil sprejet nujni predlog g. Lenarčiča, naj se zbornica sporazumno z drugimi zbornicami obrne do vlade, da ta kolikor mogoče hitro odpravi zaprtje mej, ker to jako veliko škoduje trgovcem za seno. Nato se je oglasil k besedi g. Kregar ter navajal, da je v zadnji seji stavil predlog slišen predlogu, ki ga je stavil neki drug zbornični član in za katerega je predlagal tovariš g. Hribar, da se izroči odsedu. Govornik je rekel, da je Hribar govoril proti njegovemu predlogu in se koncem svojega govora izrazil: »Kdor ne razume, ne spada sem«. Govornik je konstatiral prvič: da je bil njegov predlog popolnoma sličen Gussnerjevemu predlogu, da je odgovarjal popolnoma § 24 zborničnega opravilnika, zatorej vpraša g. predsednika: 1. Ali mieli g. predsednik varovati svobodo posamičnih članov, ako ti stavijo predloge, ki odgovarjajo zborničnemu opravilniku? 2. Kako mnenje ima g. predsednik o tem Hribarjevo a odstavku in kako mnenje ima g. predsednik, ali spadam jaz bolj v to zbornico kot dejanski obrtnik, ali spada bolj v to visoko zbornico, ki se imenuje trgovska in obrtna, kak agent kake savarovalnice? Predsednik je na to odgovoril, da bo svoboda govora vedno varoval. G. Rakovec pa je bil mnenja, da naj g. Kregar, ako ima kako vprašanje ali interpelacijo isto pismeno izroči predsedniku. G. Kregar je na to omenil, da misli, da predsednik nima tako kratkih možgan, da bi moral vsako stvar dobiti pismeno v roke. Govornik se je zadovoljil z odgovorom na prvo vprašanje. Na drugo vprašanje gosp. predsednik ni odgovoril, ampak smehljaje zaključil sejo. Drugič naj se g. Hribar ne zaletava po nepotrebnem v obrtniške zastopnike! V večeršnjem poročilu je nekaj tiskovnih pomot. Svota, ki jo ima plačati južna železnica kot zaostanek zbornične doklade ne znaša 3000, ampak 23.000 kron, pri obrtniškem cenzusu za volite 4 zbor. svetovalcev je bilo stavljeno namestu »najmanj 5 kron davka«, 15 kron.

Vzoren sin. 30letni Alojzij Semrajc, je svojem v Tolmačevem vse pokradel in prodal. Končno je materi tudi konja odpeljal, hoteč ga v Ljubljani prodati. To pot je imel pa smolo. Neki mesarski mojster na Martinovcih ga je spoznal, vzel mu konja in obvestil mater.

Ogenj na Starem trgu. Danes opoldne je gorelo v stanovanju svetnika deželnega sodišča, gospoda Potrata, na Starem trgu. Zgorela je vsa oprava v eni sobi, med drugim tudi pisalna miza, v kateri je bilo

baje nekaj denarja, pernice, omare itd. Varok požara je bila menda preveč zakurjena peč. Gasilo je 50 ognjegascev pod poveljstvom načelnika g. Striclja. Posredilo se je, omejiti ogenj.

Nesrečen padec. Na Dolenjski cesti je padla po stopnicah Frančiška Sedej ter si polemila rebra.

Saje vnele so se danes zjutraj v posloppu, kjer je kavarna »Europa«.

Aretirana sta bila v nedeljo brata Ivan in Jožef Pušter radi razgrajanja v Perkočovi gostilni na Zibjaku.

Umrli so: Ana Kosem, črevljarijeva žena, 73 let, sv. Petra cesta 53; Vaso Milič, prisiljenec, 53 let. — V biralnici: Ivan Bokavšek, gostaj, 70 let; Gregor Podrekar, gostaj, 74 let; Josip Linhart, sedlar, 78 let. — V otroški bolnici: Jožef Jager, sobnega slikarja hči, 18 dni; Blaž Drešar, stražnikov sin, 2 in tri četrt leta. — V bolnici: Andrej Tominc, delavec, 60 let; Josip Brodnik, delavec, 63 let. — Ana Stipic, gostilničarjeva hči, 2 in en četrt leta; Marija Dovič, dečla, 31 let; Franc Geriol, dninar, 32 let; Blaž Sbašnik, dninar, 71 let; Marija Zupančič, perica, 56 let.

Rokoborba med g. Tomaševičem in g. Koubo se včeraj zopet ni odločila, ker je drugi tekmeč po 37 minut trajajočem boju pred zaključkom prejenjal. Tukajšnjega izvoškega g. Simončiča je premagal Tomaševič v sedmih minutah, Laha g. Antoniolli Nino iz Trsta pa v 13 minutah. Vsi borilci osobito g. Tomaševič so se bojevali s izvanredno vztrajnostjo in silo. Poleg užitka, ki se ga ima pri rokoborbi, je obšudovati posebno veliko in izredno muskulozno postavbo g. Tomaševiča, ki je bila odlikovana na dunajski konkurentni tekmi krasnih moških postav. Mnogobrojno občinstvo je zasledovalo boj z največjo pozornostjo. Danes se bošta borila Tomaševič in Kouba do zaključka.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Nevaren tat je Franc Vondina, dninar brez stalnega bivališča, kateri je bil zaradi tatvine že opetovano kaznovan. Na Rožici planini je ismaknil iz črede pastirja Franceta Velikanja dve ovci. Tega pa obdolženec neče priznati, da bi bil ušel tudi Matvežu Lipovcu svinjo in Pavlu Razingerju vola. Kravo so našli zabodeno, vola pa pobitega. Zakonska Kočar sta pa potrdila, da je jima Vondina sam pravil, da je to dvoje tudi oigral, a da sta mu ušla, akopram je svinjo trikrat s nožem sunil. Vondina je bil obsojen na 15 mesecev težke ječe, po prestani kazni pa pride v prisilno delavnico. — Tatica kuretin. Marija Burger iz Medna je silno nevarna kuretin. To vesta povedati posestnika Janez Zalar in Lovre Sisteršič, katere potrdita, da je jima tokom zadnjih let zmanjkalo najmanj 150 put in pišket. Letos, dne 11. julija t. l. je obdolženka Skalarju uzela 6 piščancev in 2 kokoši, katere je v Jarčevi hiši v Medvodah prodala. Na ovadbo je prišel orožnik, da bi jo odvedel v zapor, a obdolženka ga je udarila z roko po glavi in ozmerjala. Obsojena je bila na dva meseca težke ječe. — Koruzo s o lič k ali pri Mehletovih v Zagradcu; fantje iz Malega Mlačvega — bilo jih je kakih 18 — so prišli pomagat. Da ni bilo to domačim fantom po volji, je umevno. Prišel se je napir in končno pretap. Jožef Novljan iz Zagradca je z gnojnimi vilami udaril Franceta Boštjančiča iz Malega Mlačvega ter ga težko poškodoval. Novljan je bil obsojen na 4 mesece ječe. — T e p e ž. Delavca na Hrašici, Janez Merša in Jožef Atman sta imela skupno stanovanje. Atman je prodal Meršetu žepno uro za 14 K, katero mu je ta dolžan ostal. Nekega večera jela sta se zaradi plačila prepirati. Končno je nekoliko vinjeni Atman Meršeta na posteljo vrgel in ga davil. V tem je pa obdolženec segel v žep po nož in ga večkrat ranil. Zagovarjal se je, da se je moral braniti, drugače bi ga bil nasprotnik zadušil. Sodišče ga je obsojilo na 14 dni zapore.

Nemiri v Rio de Janeiro

so končani. V tajni seji ponoči dne 15. tega meseca sta generala Travassos in Silveira in senator Sodre ter poslanci Barboza, Lima in Valera sklenili, povzročiti vstajo. General Travassos je alarmiral gojence vojaške šole in odstavil ravnatelja generala Costallata. Z gojenci je odkorakal na ulico. Prišel se je boj med vojniki in policijo ter med vstaši. Travassos je bil ranjen in njegov tajnik ubit. Gojenci vojaške šole so se potem umaknili nazaj v zavod ter zasedli višine ob zavodu. Ob 2. ponoči so vojaške čete in policija napadli gojence, ki so bili brez vojnika, ter so se zato udali. S tem je bila vstaja končana.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 17. novembra. Dr. Erler je v današnji seji državnega zbora nujno predlagal: Vlada se poziva, naj takoj zapre pro-

vizorično italijansko pravno fakulteto v Linciu in naj takoj izda tako naredbo. Z ozirom na to, da ima vlada snatno odgovornost za dogodke v Linciu, naj žrtvam in njihovim sirotam da iz državnih sredstev primerno odškodnino. Italijani so nujno sahtevali odškodnino za Lahem v Linciu proizvedeno škodo in varstvo za italijansko prebivalstvo v Linciu.

Dunaj, 17. novembra. Otvoritev seja državnega zbora je jako živahna. Galerije natlačene polne. Novoimenovani ministri sprejemajo številne čestitke. Predsednik se spominja smrti našega kralja in umrlih poslancev, posebno Jaworskega. Finančni minister dr. Kosel predloži proračun za leto 1905, dalje proračunski provizorij, predloge za pomoč po uimah požarovanim. Nemci so v današnji seji že pričeli naskakovati Körberja in njegovo vladu. Körberjev govor so Nemci večkrat prekinili. Vršili so se burni prizori. Körber je dejal, da z ozirom na parlamentarni položaj, ki ima znake vpliva raznih narodnostij, vlada svoje korake in ukrepe vedno skrbno premisli. (Vsenemci kriče: »Fej!« Berger: Kako morete kaj takega reči!) Körber pravi, da bo vlada vedno zvesta svoji februarski izjavi in da ne bo nobenega naroda protežirala. Treba je, da se zbornica vrne k delu, da se tako rešijo državne koristi. (Vsenemci kriče: Mi že vemo kaj hočete s tem reči. § 14!) Körber: Boj se naj izvaja na podlagi pravice in viteško. (Vsenemci upijejo: »Vlada pa se bojuje bajonet! Linciu!«) Upitje Vsenemcev »Fej Körber!«, »Doli s Körberjem!«, je vedno večje, pridruži se jim pri tem razgrajanju tudi nekaj drugih Nemcev. Körber: »Postava, ki je bila v Linciu teptana z nogami, bo z vso strogostjo zadela tiste, ki so krivi.« Vsenemci zopet prekinajo Körberja. Stein: »Krivci so bili izpuščeni. Tu imam brsojavko.« Predsednik da Steinu ukor. Iro Körberju: »Pojdite v Trst in pretepaite se cndi s Slovenci!« Körber odgovarja, da se za življenjske potrebe nemškega naroda nič slabše ne skrbi in se izreka za potrebo, da imajo Nemci odlično mesto prvenstva v državi. Tem svojim interejam ostane vlada zvesta. Körber prosi, naj vlada hitro reši vladno predlogo o laški pravni fakulteti, da bo tem prej končan provizorij v Linciu. (Nemci kriče: To opravimo že sami. Irc: »To opravi tirolska črna vojska.« Malik: Revolucijo organiziram na svojo roko. Körber: Krivce pri dogodkih v Linciu bodo kaznovala sodišča. Dr. Erler: »Junakov z revolverji pa kar nič ne omenjate.« Körber razburjen: »Ravnokar sem v tem govoril, obžalujem, ako ne slišite!« Wolf stoji, tik Körberja: »Ekselencija, Erler vendar ni v vašem salonu! Tako ne bode občevali z nami!« Körber v najkrajnejši razburjenosti dvigne roko proti Wolfu: »Od vas g. Wolf se ne pustim podučevati, kako naj se obnašam!« »Bravo Körber!« kliče na desnici, ploskanje. Körber Wolfu: »Varujte se me dotakniti!« Wolf vpije: »Ce bodele tako postopali, vsa bo skorokonec! — Mi ne bomo pustili, da bi vi pometali z nami in nas kregali!« Körber predloži vladne predloge, med katerimi je tudi izprememba obrtnega reda, nuda upravne službe ter priporočila rešitev trgovskih pogojev in zaključisvoj govor. Zadnja ura je odbila! Zbornica je pred velevažnimi trenotki in menim, da bo to gotovo spoznala. (Veliko gibanje). Laški poslanec Malfatti predlaga, naj se o Körberjevem predlogu otvori takoj debata. Predlog spre-

jet. Debata se je takoj pričela. Prvi govori dr. Erler jako castro in razburjeno o dogodkih v Linciu.

Dunaj, 17. nov. Vlada predlaga za pomoč proti uimam kredit 155 milijonov K, od katerih odpade del tudi na razne kranjske občine.

Dunaj, 17. nov. »Slovenska zveza« j imela sejo, v kateri se je posvetovala o parlamentarnem položaju in o obravnava z mladočeškimi klukom. Poročal je dr. Susteršič. Soglasno se je sklenilo, da ni povoda premeniti političnega stališča. Določila se je politična taktika za bodoče seje. Na mestu dalmatinskega poslanca Supuka novoizvoljeni poslanci je pristopil klubu. — Poslanec Povše s tovariši je vložil danes nujni predlog za pomoč po požarih in drugih nesrečah oškodovanim na Kranjskem, žekar nujni predlog za pomoč oškodovancem na Stajerskem.

Dunaj, 17. nov. Neki češki politik predlaga v »Kons. Konz.« naj bi vlada za provizoričen sedež laške pravne fakultete izbrala — Prago. To bi bila po mnenji tega politika najkrajša in najboljša rešitev.

Linciu, 17. nov. Namesto odšlih vojaških oddelkov je dešlo sem mnogo orožnikov.

Dunaj, 17. nov. Poljski klub danes voli predsednika. Skoro gotovo bo izvoljen grof Dzieduszycki.

Dunaj, 17. nov. Ekselencija grof Pettenegg, prelat nem. vit. reda imenovan je v sadnjem konzistoriju nadškofom v Damietti.

Budimpešta, 17. nov. V političnih krogih se govori, da bo ogrski drž. zbor razpuščen.

Peterburg, 17. novembra. Gibanje Hunhuzov je vedno bolj vanemirljivo. V Lienmintinu se Rusi pripravljajo na večji boj z njimi in pojačujejo straže.

Berolin, 17. nov. Krupova tovarna je dobila mnogo novih naročil. Število delavcev se je zvišalo na 27.000. Med drugimi se izdeluje tudi 200.000 granat popolnoma nove konstrukcije. Naročnik ni znan; vendar se sodi, da se izdeluje za Japonce.

New-York, 17. nov. V predmestju Jersey City je ogenj uničil hleve velikih klavnice. Zgorelo je 3000 živih in 4000 zaklanih svinj. 40.000 svinj, preplašenih valed ognja, je bežalo po mestu.

London, 17. novembra. Med ruske in angleško vlado se je pokazalo nesporazumljenje glede preiskovalne komisije.

Meteorološki poredilo.
Višina nad morjem 366,2 m, srednji zračni tlak 736,9 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebo	Vlaga v %
16. 9. sveč.	743,8	-2,1	sl. szah.	del. jasno.	
17. 7. zjutr.	744,7	-3,9	sl. jvzh.		0,4
2. popol.	743,3	1,3	sl. szah.	jasno.	

Srednja večerajšnja temperatura 1,6° norm 3,5°

Kemične barve za sobne slikarje, **zemeljne barve** za zidarje ima trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice, v največji izbiri v zalogi. — Cene so nizke. 524 41 11-7

Zobozdravnik
Dr. E. Bretl
se je vrnil
in zopet ordinira.

Ravnokar je izšla knjiga:
Slovenski fantje
v Bosni in Hercegovini 1878.
Ob 25letnice bosenske zasedbe spisal Jernej pl. Andrejka.
Cena K 1.40, po pošti 20 v več.
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova knjigarna v Ljubljani.

V Bohinjski Bistrici se prostovoljno proda

hiša
v kateri se izvršuje gostilniška obrt, z vrtno poleg nje in 11. orali gozda.
Več se poizve pri g. Fr. Mencinger, Sava št. 37, pošta Jesenice na Gorenjskem.
1886 3-8

Prima trbovljski in dolenski kosovni premog
priporoča na odvetje po 10 colcentov ali višje, na dom stavljen po znižani ceni. Zaloga premoga I. Paulin, lastnik premogokopa. Ljubljana, Marijin trg št. 1.
1931 6-1

Izjava.
Glede obdolžitve g. Franca Zajca, češ da mi je vzel znesek 20 kron, prekličem svoje razžaljive besede in izjavljam, da moja sumnja ni bila utemeljena in resnična.
Vevče, dne 16. nov. 1904.
Janez Černe.
1928 1-1

Po ugodni ceni sukneno blago pri R. Miklauc Ljubljana Špilalske ulice šte. 5.
1650 52-39

Specerijska prodajalna, obstoječa že 50 let v mestu blizu Ljubljane, na zelo dobrem kraju se odda
v najem
pod ugodnimi pogoji. Več pove upravnistvo »Slovenca«.
1929 4-1

Preselitev krojaške obrti.
Podpisani uljudno naznanja p. n. občinstvu, da je preselil svojo krojaško obrt z Brega št. 14 na
Dvorni trg št. 3
(pod »Narodno kavarno«).
Zahvaljuje se za dosedaj izkazano mu naklonjenost, upa, da mu p. n. občinstvo isto i nadalje obrani, ter zagotavlja, da bo s točno postrežbo, najboljšim blagom in zmernimi cenami vedno izkušal zadovoljiti cenjene naročnike.
Z odličnim spoštovanjem
Alojzij Barle, civilni in vojaški uniformski krojač, izprašan in izobražen na c. k. tehnol. obrt. muz. na Dunaju. Ljubljana, Dvorni trg 3.

Naprodaj so:
dva mala travnika v katasterski občini Karlovsko predmestje in eden travnik v katasterski občini Trnovsko predmestje.
1921 3-3
Natančneje se poizve v pisarni c. kr. notarja Hudo-vernika v Ljubljani.

Strogo solidna manufakturna trgovina Češnik & Milavec Ljubljana, Lingarjeve ulice
priporočata slavnemu občinstvu pri nakupovanju jesenskih in zimskih potreščin nju bogato zalogo raznovrstnega oblačilnega blaga.
1601 6-6
LJUBLJANA, LINGARJEVE ULICE